

TORONTÁL

ra	Szerkesztőség és kiadohivatal: Vel. Becskerek, Obilittyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI S TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ra:	ra
1	Telefonszmokok: Szerkesztőség 281 Kiadohivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENO	Egész ęvre . 300 D Negyedęvre . 75 D Flęvre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Srgnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Hirdetések dijszabás szerint	Din
			Megjelenik naponta delutn	

LEGUJABB

— Deli telefonjelentsink. —

Mussolini Franciaország ellen izgat.

Milno, okt. 29.

Tegnap nnepeleltek ęvforduljt annak, hogy a fascista csapatok bevonultak a városba. Az emlékknnepet Mussolini részvételével tartották meg, aki nagy beszédet mondott, amely heves franciaellenes tüntetéssel vgzdott.

Mussolini kijelentette, hogy a fascizmus győzelmesen halad előre, kitzott célja felé. A diktátor azon kérdésére: „akartok-e ujra hareba menni, ha szükséges” — egy pillanatyra esnd után majdnem egyhangulag kiáltott a tömeg: „Menjünk Páris ellen!”

„Menjünk Páris ellen!”

— „Eskdjetekek meg, hogy hsgekek lesztekek vezretekhez, Bolzag tbornokhz és engedelmeskedjetekek, ha azt akrjtok, hogy Olaszország még nagyobb legyen Mussolini vezérlete alatt.”

Trnbeszddel nyitották meg a szobranjt.

Szófia, okt. 29.

A szobranje őszi lsszkt tegnap nyitotta meg Boris király. A trnbeszdet nagy figyelemmel hallgatták végig a kpviselek és elhangzása után lelkesen éljeneztek az uralkodót. Boris király kijelentette, hogy a bolgár békeszerető nép és szintn fájlalja azokat az eseményeket, amelyek vrbeboritottk az ország deli határait. Bizik a népszövetség igazsgrzetben, hogy a bnsk elveszik a büntetésüket és Bulgária elgttelt kap a srelemr.

Magyarország megtartja népszövetségi tagságát.

Budapest, okt. 29.

A nemzetgyűlés kllgi bizottsága előtt, Walko Lajos a magyar kkldttekek genfi szereplését ismerette. Utána Apponyi Albert grf a magyar kisebbségek panaszairól beszélt és ktrt a népszövetség ez irányu dontsire. Teleki Pál grf flg a kisebbségi kérdésekkel foglalkozott beszédében és nehezményezte, hogy a népszövetség nem kelt védelmére a panaszosoknak és gyk elbírálásánál csupán a vádlottakat hallgatta meg, a vádlókat pedig figyelembe sem vette. Kijelentette tbbekek között, hogy nem tesz inditványát a npszvetsgbl váló kilépésére, csupán felveti a kérdést, célszerű-e bennmaradni a npszvetsgben a történtek után.

Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt a felszlalknk. Beismerte, hogy a népszövetség nem mindig állt hivatása magaslatán, a pénzügyi bizottság azonban pártatlanul segítségére sietett a magyar krnnynak az ország pénzügyi sznlsnl. Addig, amig nem teljesen céltalan és kilátástalan a népszövetség mkdese, Magyarorsgnk meg kell tartania tagságát.

A kllgi bizottság az előterjesztett jelentéseket kivétel nkl elfogadta.

Gazdasági blokád alá helyezik Görögországot.

Páris, okt. 29.

A népszövetség tanácsának tagjai nylt ülésén szgorn bírálat alá vettek Görögország magatartását a görög-bolgár hatrincidens ügyében. Megállapitották, hogy Görögország nem mutat hajlandóságát a népszövetség rendelkezésének végrehajtására. A szónokok ujabbi felhivást javasolták Görögország-

hoz intézni, amelyben erélyes hangon kveteljk a népszövetség határozatainak fenntartás nklki elfogadását és teljesitését.

Az ülésén elhatrozottk, hogy a mennyiben Görögország rövid időn belül nem tesz eleget a népszövetség rendelkezsinek és ellenszegülő dontsekeknek, gazdasági blokád alá helyezik.

Radics Sztepn trcavllalsa felett a napokban dontenek.

Beograd, okt. 29.

Radics Sztepn, a horvát paraszt-párt vezére ma Beogradba rkezik. Beavatottk rtslse szerint, a pártvezér még ma érintkezést keres Pasity Nikola miniszterelnökkel, a kvel a krnnyba váló belépéséről fog tanácskozni. Hogy Radics Sztepn milyen szerepet kap a krnnyban, tárca nklki miniszter lesz, vagy pedig reszortminisztersgt

vállal, arról ma még eltroek a vélemények. Jól informált helyen kijelentettek, hogy ebben a kérdésben végleges dontst csak a közeli napokban hoznak. Radics Sztepn három napig marad Beogradban, mely idő alatt arról is tanácskozók, hogy miképen kerülhetnek be a kpviselehzba azok a prtvezrekek, akiknek mandátumát megsemmisitettek.

Megalakult az uj francia krnny.

Páris, okt. 29.

Ma hajnalban alakult meg Painlevé elnöklete alatt az uj francia krnny, amelyben Painlevé egyuttal a pénzügyi tárca ügyeit is elltja.

A régi kabinetből Briand, Demon-

zie, Schramek, Borel, Durafoul s Anterion tartják meg trcikat. Daladier a hadügyi, Loucheur a kereskedelmi, Chauton a gyarmatügyi és Periel a munkaügyi trcat fogják kpviselelni a krnnyban uj tagokul.

A német szociáldemokraták sem fogadják el a biztonsági szerződéseket.

Berlin, okt. 29.

A nemzeti-párt legutóbbi nagygyűlésén, mint ismeretes, élénken állást foglalt a locarno határozatok ellen. A dontshez most csatlakoztak a szociáldemokraták is.

A szociáldemokraták tegnap tartott nagygylskn kimondották,

hogy a biztonsági egyezményeket nem fogadják el és semmiesetre sem fogják azokat a birodalmi gylsn megszavazni.

A határozat politikai krkben lnk feltnst keltett. Kétségtelennek tartják ezek után, hogy a krnnyvlsg elkerülhetetlen.

Davidovity kihallgatáson volt a királynál.

Beograd, okt. 29.

Davidovity Ljuba tegnap delutn 4 óraker kihallgatáson jelent meg a királynál. A demokrata pártvezér a krnnyzo pártok részéről az ellenzket rt srelemek és jgtalansgok miatt emelt panaszt a királynál.

A franciák kirtettk Damaszkuszt.

Páris, okt. 29.

Iderkezett jelentsek szerint, a franciák kirtettk Damaszkuszt. A kllgyminiszterium elzrkozott azonban minden felvilgositstl, gy hogy a közvéleményét váratlanul érte ez a súlyos csapás, amely ktsgtelen teszi, hogy a keleti hadszíntéren Franciaországot súlyos csapások érhettek.

Az angol munkások a magyar kommunista agittorokrt.

Budapest, okt. 29.

A Labour Presse Service jelentése szerint, a brit munkások középontja levelet intézett Horthy krnnyzhoz a magyarországi kommunista-pr ügyében.

A levélben azt kérik, hogy a vizsgálati fogságban lévő kommunisták és szocialisták ne kerüljenek rgtntitl bírság el, hanem hasson oda a krnnyzo, hogy nyilvános tárgyaláson foglalkozzanak gykkel. A levelet Klinef elnök, Williams, a végrehajtó-bizottság elnöke és Middleton, a munkás-párt titkára irta alá.

Magyar hivatalos helyről kijelentettek, hogy a krs nem teljesithet, mert ez az egész gy Magyarország belügye. A kommunista agitátorok munkája annyira idegeire megy a magyar népnek, hogy elnézést gyakorolni, végzetes hiba volna. A törvénynek szabad folyást kell engedni.

TZSDE

Október 29.

Beograd, Berlin 1345, Bécs 794, Budapest 792, Bukarest 2575, Genf 108075, London 273-25, Milno 220-75, Newyork 55-25, Páris 237, Prága 167.

Zürich, Berlin 123-56, Budapest 72-65, Newyork 519, Milno 2050, Prága 1537 s 161, Wien 73-15, Varso 85, Szófia 378 és háromnegyed, Bukarest 249 és fl, Beograd 920, London 2515 és egynegyed, Páris 2160.

Budapest. A gabonapiac tartott. Buza 372 és fl, rozs 245, takarmány-árpa 280, sörárpa 360, köles 210, tengeri 280, uj 180, zab 260, repce 630, krpa 163.

A rokkantokról szóló törvényjavaslat vitája.

Beograd, okt. 29.

A képviselőház ma délelőtti ülésén Popovity Milán (füg. dem.) és Groll Milán (dem.) képviselő szólalt fel és ismertette véleményét a rokkantokról szóló törvényjavaslatról. Groll főleg azt helytelenítette, hogy nem csoportosítják vagyoni szempontból a rokkantakat s hogy a gazdag ugyanolyan segínyt fog kapni, mint a szegény. A vitát holnap folytatják. Délre szavazás várható.

Riport

A régi Becskerekről.

1895 okt. 29.

Becskereken ma folytak le a megyei törvényhatósági bizottsági választások. Megválasztottak: Franz J. L. ifj. dr. Demkó Pál, Krsztics János polgármester, dr. Weiserschan József és Baaden Károly.

A Torontálmegyei Athletikai Klub vasárnap tartott tisztújító közgyűlésén a következők választották meg: elnök Vinczehidny Ernő dr., orvos dr. Kuszing János. A választmányban volt Litavszky Pál és Marton Andor.

Kegyetlen tél előtt!

A most következő tél állítólag olyan hideg lesz, aminőre emberemlékezet óta nincs példa.

Beckerek, okt. 28.

Gabriel abbé a francia akadémián érdekes elméletet fejtett ki az időjárásra vonatkozóan. Prognózisa szerint, a most következő tél Közép-európában olyan hideg lesz, aminőre emberemlékezet óta nincs példa. Gabriel abbé egy 744 éves ciklust vesz föl és ezt két 327 évből és négy 186 évből álló periódusra bontja. E periódusokban a legforróbb nyarak és lehidegebb telek között esodálto összefüggés van, mint azt a hőmérsékleti viszonyok statisztikája mutatja. — Így például az 1917. évi kemény tél előtt 373 esztendővel, tehát 1544-ben, aztán visszamenően 1359., 988. és 881-ben, tehát mindig 372-es és 186-os periódusokban, igen szigorú telek voltak. — Gabriel abbé statisztikáját teljesen kiépítette és történelmi adatokkal támasztotta alá. Ezekután fölveti a kérdést: milyen idő várható 1925—26 telére? 372 évvel ezelőtt, vagyis 1553-ban olyan kegyetlen tél volt, amely V. Károly császárnak Metzét ostromló táborát teljesen megsemmisítette. 186 évvel ezelőtt, 1740-ben, szintén szigorú tél volt és ami még ritkán fordult elő, a Szajna és a Themse teljesen befagyott. Ez alapon az idén is kegyetlenül szigorú télre ké-szülhetünk elő.

Sport

Football.

Csehország—Jugoszlávia 7:0 (5:0). Bíró: Mauro (Olaszország). A csehek góljait Steiner, Jellinek, Dvorocsek, Pilni és Solti lőtték.

Atlétika.

A Kassán tartott nemzetközi mérkőzésen, a marathoni futásban 1. Király Pál (Magyarország) 2 óra 41-55 mp. Kitűnő eredmény! 2. Galambos (Magyarország). 3. Mali (Csehország).

Itélet egy délszerbiai monstre bünporben.

A török főpapot nyolc rendbeli gyilkosságban találtak bűnösnek.

Beograd, okt. 29.

Prizrenben óriási érdeklődés mellett tegnap hirdették ki a napok óta folyó monstre bünügyben az ítéletet. A vádlottak szökésben vannak, külföldön tartózkodnak és így az ítéletet in contumaciam hozták meg.

A vádlottak viselt dolgainak felderítése a véletlen folytán történt. Már évek óta folytatták bűnös üzemeiket anélkül, hogy a csendőrségi nyomozás bizonyítékokat tudott volna produkálni. Az elmúlt évben elkövetett kettős gyilkosság a büntető igazságszolgáltatás kezére jutatta a kisebb bűnösöket, az értelmi szerzők azonban idejében neszét vették a készülő eseményeknek és kerekelt oldottak.

Prizren városa a múlt évben két magyar mérnököt alkalmazott a város rendbehozására. A mérnökök nagyarányú építkezéseket vezettek és elrendelték az utban lévő házak kiséjajátítását és lebontását. A mérnökök javaslatára a város lebontott egy roskadozó dzsámiját is. A vallási érületükben sértett fanatikus mohamedánok erre bosszút esküdtek a két idegen ellen és éjjel, hazamenet megtámadták és megölték őket.

A nyomozás megállapította, hogy a kettős gyilkosság értelmi szerzője Sali Saban kerületi mufti (főpap) volt, cinkosai pedig részben a papi karból, részint ismert délszerbiai

rablóvezérek közül kerültek ki. A súlyos bűnnel gyanúsított főpap és néhány társa megszökött és Albániában kereset menedéket. Heten a vádlottak padjára kerültek, hogy megfeleljenek sötét cselekményeikért.

A bíróság több napos tárgyalás után, tegnap hirdette ki ítéletét. Sali Saban muftit, a gyilkosságok értelmi szerzőjét, nyolc szándékos emberölésben és egy rendbeli gyilkossági kísérletben találták bűnösnek és ezért minden gyilkosságért husz évi súlyos börtönre, a gyilkossági kísérletért pedig öt évi fegyházra ítélték. Balia Bera, a hírhedt rablóvezér, aki Sali Sabannak végrehajtó közlege volt, két gyilkosság elkövetéséért negyven évi fegyházbüntetést kapott. Dezetar Imert, Mality Romant negyvenöt—negyvenöt évi fegyházbüntetéssel, Smail Detant pedig husz évi szabadságvesztéssel sújtották. A felsorolt bűnösöket in contumaciam ítélték el.

Elfogott bűntársaik közül Sali Hansánt egy csendőrről meggyilkolásáért tizenkét évi fogságra nehéz vasban, Rusztem Hadzsit negyvenöt évi fogságra nehéz vasban, Hadzsijaja Roszint, Hadzsijaja Zefirt, valamint Mislin Karimant tizenöt—tizenöt évi fegyházra könnyű vasban ítélték el. Karimant Beiram, aki tudott a bűncselekményekről és nem jelentette fel a bűnösöket, három évi fegyházbüntetést kapott.

A kacsakbandák újabb garázdálkodása a délen.

Beograd, okt. 29.

Jelentette a Torontál, hogy október 24-én a Debar és Ohrid közötti uton rablók támadták meg Blazsity kerületi főnök autóját és úgy a kerületi főnököt, mint utitársát, Milosevity kerületi főpapot rabolták és ismeretlen helyre vitték.

A nyomozás megállapította, hogy a rablók a két főrangú tisztviselőt, Hadzsi Rusztem mufti felbujtására rabolták el, hogy tuzokul használják föl őket Hadzsi Rusztemnek Prizrenben fogvatartott cinkosaiért.

Hadzsi Rusztem mufti ugyanis két magyar mérnököt ölt meg Prizrenben és a büntető igazságszolgáltatás elől Albániába menekült. Büntársai a vádlottak padjára kerültek és most a gyilkos mufti tuzokat akart szerezni, akiknek kiszolgáltatása

ellenében kieroszakolhatja cinkosai szabadrábra helyezését.

Az újabb vizsgálat megállapította, hogy Blazsity kerületi főnököt és Milosevity főpapot Peszacosani Riza ohrid környéki hírhedt rablóvezér rabolta el és hurcolta el az albán hegyek közé.

Az albán belügyminisztérium ugyancsak megindította a vizsgálatot és hajszát indít a rablók kézrekerítésére.

Tegnap délből új kacsakbetörésről érkezett hír Délszerbiából. Pecs és Andrijevic között hat kereskedőt támadtak meg a rablók az országúton, teljesen kifosztották és ruháiktól megfosztva, meztelenül hagyták őket az út szélén.

A csendőrség erélyes üldözést indított a betörőbandák után.

Painlevé megalakítja az új kormányt.

Páris, okt. 29.

Doumergue köztársasági elnök, mint megirtuk, megbízást adott Painlevének új kormány alakítására. Painlevé tegnap délután nyilatkozott a megbízás elfogadása felett és kijelentette, hogy hajlandó megkísérelni az új kormány megalakítását.

Ujságírók előtt Painlevé csupán annyit volt hajlandó megjegyezni, hogy kormányában helyet ad Briandnak, az eddigi külügyminiszternek, aki újlag a külügyi tárcát fogja vezetni.

A négy kartell-párt hajlandó az új kormányt támogatni, ha megfe-

lő vagyondézsajavaslatával helyreállítja az ország pénzügyi egyensúlyát. A négy frakció hozzájárulása lehetővé tenné egy munkaképes kabinet megalakítását.

A köztársasági szocialisták, akiknek táborához Painlevé is tartozik, készek a vagyonváltsághoz hozzájárulni, csakhogy rendbehozhassa a kormány Franciaország zülalt pénzügyi helyzetét.

A szocialisták Herriot programjának elfogadását követelik az új kormánytól és ez esetben ők is hajlandók támogatást nyújtani. Ellen esetben, ha a kamara szembehelyezkednék kívánságukkal, feloszlata-sát fogják követelni.

HIREK

— okt. 29.

A király vadászik a Muraközben. Beogradból jelentik, hogy tegnap este 11 órakor a király a királynéval együtt a Muraközbe utazott, ahol Ormoson vadászni fognak. A király négy napig fog a Muraközben tartózkodni.

Határincidens

a neve. Az incidens szó már maga valami nem nagyjelentőségű, múlt dolgot jelent. És valahol ott lent Pereliktól—Szitovóig ismét van front. Halljuk újra a gyűlölt szavakat: frontszakasz, átcsoportosítási, tüzérsergi felvonulás és így tovább. A vigasztalan balkáni hegyi tájképhez tartozik most, hogy uton-útfélen szegényes battyval menekülő asszonyok, rongyos plundrájú kisgyerekek rohannak üldözötve az állati félelemtől, mert hát — az igazság messze van, a Népszövetség is messze van. És mindezeknek, sőt még a nagyhatalmaknak egybevéve sem sikerülne majd egybeforrasztani azt a nyakat, amit a görög kard elvág. És akármilyen nagyhatalom is a Népszövetség, annyi ereje még sincs, hogy megakadályozza azt, hogy valamilyen rongyos kis bolgár faluban valamelyik még nagyobb hatalmu Karapopulosz vagy Mirakantopulosz föl ne spēkelje azt a gyereket, vagy asszonyt, vagy férfit, akire éppen megharagszik. Határincidens — hangzik a szó az újságokban, a népszövetségi tanács zöld asztalánál Párisban, ahol gondosan ápolat testü urak, hideg szavakkal és még hidegebb vérrel szövegezik meg döntéseiket és azalatt ötven meredtszemű halott nézi valamilyen piszkos kis bolgár falunál a szürke, ölmos eget a csatakos utmentéről. Asszonyok, gyerekek, akik tegnap még kacagtak és ma már lelopta arcukról az élet rózsáit egy ártatlanul hangzó szó: incidens! Vajjon ezért az ötven életért elég lesz-e, hogy ezt vagy azt a tábornokot meg fogják róni, vagy áthelyezik, vagy nem léptetik elő! Hát még mindig lehetséges, hogy büntetlenül lehesen embereket ölni ilyen csekélységért? Lehetséges, hogy még mindig tüzbe-vérbe fojtsák ártatlan falvak lakóit? Hát mit tud akkor az emberi kulturáltság, a hatalmak szövetkezete, az összes kulturális ségekkel henegező és kérkedő Nyugat? Mit érnek az összes szerződéssek, tanok, jegyzőkönyvek, megállapodások, ha nem tudják megakadályozni még azt sem, hogy egy ártatlan, maszatos kis kölyköt ott és akkor ne szurjon szuronyra egy baromi indulatu katona, amikor akarja?

A letartóztatott Petrovity Szvetiszláv ügye. A napokban irta meg a Torontál beográdi tudósítás alapján, hogy Beogradban letartóztatták Petrovity Szvetiszlávot, a BBB osztály főnökének helyettesét. Amint most tudósítónk jelenti, a letartóztatott Petrovity bünlajstromának összeállítására folyik, de a szélhámos nem volt a BBB osztály főnökének helyettese, sem ebben az osztályban nem állt soha alkalmazásban, hanem az állami titkos rendőrségnél volt alkalmazva.

* Fern Andra az „Orient“-ben!
* Vasárnap délután 5-7-ig the dansing a Vojvodina-kávéházban.

Nag.

aki maglevél is van M. a. e.

A beográdi angol konzul Beeskereken. Tegnap délután Beeskereken tartózkodott mister David Footmann beográdi angol konzul, aki a gazdasági viszonyok tanulmányozására látogatott el a Bánságba. Délután hat órakor a konzul felkereste a jugoszláv-angol klubot.

*** Fern Andra az „Orient”-ben!**

A Humanitas nőegylet műsoros délutánja. Az agilitásáról ismert Humanitas zsidó nőegylet november 8-ikán tartja meg első műsoros délutánját a Kaszinó nagytermében, amely nagyon élvezetesnek ígérkezik. A rendezőség meglepetésekről is gondoskodik, amelyek közül a legszemlésebb lesz, hogy egy becskerei urilány aláre alatt vesz részt a mulatságon. Aki ráismer a közönség közül, az a rendezőségtől egy szép emléktárgyat kap. A műsor után tánc lesz.

Gyermekrontó vasutas. A becskerei törvényszék büntető tanácsa ma ítélt meg Narancsity Sztevan becskerei mozdonyvezető felett, aki egy tizenegy éves fejletlen leánynon erőszakot követett el. A bíróság Narancsityot nyolc évi fegyházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a védő és az elítelt felmentésért, illetve a büntetés enyhítésért fellegbezt.

*** Vasárnap délután 5-7-ig the dansing a Vojvodina-kávéházban.**

Utlevehamisítási bűnygyben nyomoznak. Az elemiri csendőrség nagyarányu nyomozást folytat egy utlevehamisítási bűnygyben. A kiszivárgott hírek szerint, Elemiren rendszeresen hamisított utleveleket egy magántisztviselőkből álló társaság, amely főleg Amerikába kesszülő utasoknak állított ki utigazolványt. A gyanusítottak közül Gyuricsék Nikolát ma szabadonbocsájtották, mivel bűnygye mellett nincsenek bizonyítékok. Egy másik elemiri lakos, akinek nevét nem sikerült megtudnunk, még letartóztatásban van. A vizsgálat érdekében egyelőre részleteket nem közölhetünk.

*** Jön! Molnár Ferenc „Testőr”-je!**

Tea délután táncsal. A Kovács-eukrászdában, amelyben néhány nap óta a beográdi Ritz-szálló kiváló zongoristája játszik, ma délután 5 órától 7 óráig teadélutánt tartanak táncsal.

TEASKANVA
piros

tartalomdús és igen zamatos,
legfinomabb aratásu tisztá

Indo-Ceylon
teakeverék, erősebb felöntésnél
tejszinnel, enyhébb felöntésnél
anélkül igen ajánlatos.

Az ág. ev. hitv. szlovák egyház zsinatja.

Uj egyházalkotmányt hoznak a szlovák egyházaközségeknél.

Beeskerek, okt. 28.

Az ág. hitv. evangélikus egyház október harmincegyedikére zsinatot hívott össze Noviszádra, amelyen meghozza az új egyházi alkotmányt. Ennek szentesítésével megszűnik a régi egyházi alkotmány érvényessége, melyet még a kilencvenes években a Budapesten tartott zsinaton szerkesztettek meg. Hogy a fontos egyházi eseményről részleteket tudjunk meg, munkatársunk felkereste Jurányi Lajos ág. hitv. evangélikus lelkészt, aki a zsinatról a következőket mondotta:

— Az ág. hitv. evangélikus egyház két kerületre oszlik, egy német kerületre, német elnökkel az élén, melyhez az összes német anyanyelvű egyházak, a másik pedig a szlovák egyházkerület, szlovák püspökhelyetessel az élén, melyhez az összes szlovák, azonkívül a szlovén, illetve vend (a Muraközben) és a többi vegyes anyanyelvű egyházaközségek tartoznak. Mind a két egyházkerületnek arra kell törekednie, hogy magának egyházi alkotmányt létesítsen. A mai napig az 1891 december 5-ike és 1892 február 10-éig tartott budapesti zsinaton hozott egyházi alkotmány volt érvényben, melynek megváltoztatása, illetve az új egyházi alkotmány megszerkesztése most már szükségessé vált.

Ebből a célból a szlovák egyházkerület Öfelségéhez, a királyhoz fordult engedélyért, hogy zsinatot tartsa. A király október tizenegyedikén Topolán kelt ukázzal hozzájárulást adott, hogy a szlovák egyházkerület 1925 október 31-iktől 1928 október 31-éig zsinatra ülhesen össze Noviszádon. A zsinat tulajdonképpen az egyház törvényhozó és legfőbb intézkedő gyűlése. A zsinat Noviszádon, az ottani ág. hitv. evangélikus templomban ül össze október 31-én, szombaton délelőtt 9 órakor a következő napirenddel: Istentisztelet, üdvözlések. A királyi ukáz felolvasása. A zsinat megalakulása. Jegyzőkönyvvezetők és hite-

lesítők megbízatása. A megbízólevelek átvizsgálása. A zsinat résztvevői névsorának megállapítása és ennek kihirdetése. Az elnökség és a helyettesek megválasztása. Az ügyrend meghozatala. Bizottságok választása és a munka felosztása. A legközelebbi összejövetel helyének és idejének meghatározása. Esetleges indítványok. Az ülés bezárása.

A zsinatot megelőzően 30-ikán délután öt órakor a noviszádi ág. hitv. evangélikus templomban előkonferencia lesz.

A zsinatra az ág. hitv. ev. szlovák hitközsegeken kívül a muraközi szlovén, illetve vend egyházaközségeket is meghívták.

A Bánságból hivatalból tagjai a zsinatnak Sirka Sámuel esperes és Litavszky Pál esperesi felügyelő. Választott képviselői Jurányi Lajos esperességi egyházi jegyző, mint az esperes helyettese, Janis József szlovacskaiekszaandrovaci, ifj. Klobusicky Gusztáv padinai, Kvasz István vojlovicai, Trompler Ernő potiszksizvetinikolai és Hauwax Gusztáv hajducsicai lelkészek, Csányi János esperességi világi jegyző, Wierg István szlovacskaiekszaandrovaci, Horgas István beloblatói, Martin Mikus kovaesicai, Gyuresog János szlovacskaiekszaandrovaci, Ponyicsan Adám padinai egyházi felügyelők.

A szlovák egyházkerület körülbelül hatvan ezer szlovák és mintegy huszonötezer szlovén, illetve vend lelket számlál, akik négy esperesség, a bánsági, bácskai és szerémségi szlovák és a muraközi szlovén, illetve vend esperesség alá tartoznak. A német egyházkerület felett a bánsági, bácskai, horvát-szlavonországi, zágrébi, szlovéniai és boszniai esperesség gyakorol fennhatóságot, a hívők száma pedig meghaladja a nyolevannyoleczret.

A német egyházkerület elnöke Wagner Gusztáv Adolf novivrbaszi lelkész, míg a szlovák egyházkerület élén Veres Adám iloki lelkész, püspökhelyettes áll.

A tuberkulózisról.

Erről a népnvavalyáról már több cikk jelent meg ebben a lapban, azonban nem lesz érdektelen az újabb kutatásokra a társadalom figyelmét felhívni. Ismeretes, hogy ezt a betegséget másként heptika, száraz betegségnek is nevezik s sajnos mindenütt az egész világon uralkodik s az államok műveltségi fokához képest rengeteg áldozatot követel magának a népből. Így pl. nálunk is a halálesetek 100 százaléka közt 10 százaléknál több a tuberkulózis. A betegség csiráját a 80-as években dr. Koch Róbert berlini tanár fedezte fel a tuberkulózis bacillusban s ez a bacillus leginkább a tüdőben telepedik le és innen ered a neve: tüdővész: de letelepedhet minden más szervben is, pl. a belekben, mirigyekben — scrofulózis — csontokban — csontszu — stb. Behring tanár már néhány év előtt kijelentette, hogy legtöbb embert gyermekkorában fertőzik meg, míg Naegele tanár már 100 haláleset közül 96 százalékban gyógyult tuberkulózis gócot talált s azt mondja, hogy minden ember keresztül megy ezen a nyavalyán, csak hogy szerencsére legtöbb esetben

magától gyógyul is. Bebizonyosodott tény az is, hogy ez a betegség nem öröklékeny; hanem ép oly fertőző betegség, mint bármely más ragályos baj; mint pl. kolera, vörheny, diphteria, typhus vagy más egyéb; csak hogy az utóbbiak sokkal rövidebb lefolyásuak, azaz csak hetekig tartanak; míg a tuberkulózisban az emberek évekig szenvednek. Sőt bebizonyosodott tény az is, hogy előfordult, hogy még a legsúlyosabb esetek is önként gyógyulnak. Már Spengler tanár megkülönböztetett emberi és szarvasmarha tuberkulózis bacillust s azt mondta, hogy ezek különböző talajon — emberekben — különbözőképpen fejlődnek és innen származik ezután az ugynevezett dispositio, azaz hajlamosság. Sőt egy japán tudós már z, s. g. tbc-bacillusokat is tenyésztett. A fertőzés úgy történik, hogy légzés által a sérült tüdőfelületét támadja meg a bacillus, vagy a véráramba kerülve elsodródik más szervbe s ott telepedik le. Orvosilag a cseppfertőzést fogadják el jelenleg mint legelterjedtebbnek, t. i. a tuberkulotikus beteg, ha köhög 80 cm távolságra — mondjuk felhő — alakjában terjeszti a bacillust s ez az oka,

hogy az ápolók és családtagok, kik a beteg közelében tartózkodnak megkapják a betegséget. Hogy fertőző betegség és nem öröklékeny, mutatja az is, ha egy tüdővész anyától a gyermeket születése után mindjárt tuberkulózismentes szülőkhöz adják, úgy a csecsemő nem kapja meg a tuberkulózist; míg, ha a csecsemőt meghagyják, úgy 100 százaléka a csecsemőknek meghal. Alig 6 hónapig él, mivel az anyja reálehelés és köhögés által már megfertőzi a csecsemőjét. Sőt Colmette híres francia tanár az ugynevezett immunisatio által ezeket a csecsemőket is meg tudta védeni az anyai fertőzés ellen 3 évre, amennyiben szoptatás előtt tbc-bacillusoldatot ad be, s így ez úgy hat, mint akár a himlőoltásnál az oltás himlőnyírkkal. Sőt a tudósok remélnek oly oltóanyagot is majdan felfedezni, mely hosszabb időre védje az embert ezen rettenetes kór ellen. Hogy a tuberkulózis betegség esakis fertőző betegség, bizonyítja, hogy Palesztina egyes vidékén és Dél-ameriká egyes helyein a tuberkulózist nem is ismerték s hogy egy tuberkulózisban szenvedő európai telepedett le ott és azután terjedt a Lenlakók közt járványszerűleg ez a nyavalya. Sőt tudjuk, hogy a pástornépek közt alig volt tüdővész s csak mikor az emberek zárt lakásokban kezdték élni, lépett föl a betegség, mely sajnos a mostani lakáshány folytán a zsufoltság miatt még jobban terjed. S azt is látjuk, hogy ha egy szegény család, melynek gyermekei nyavalyások, skrofulotikusok s ha ez a család jobb módra kerül, azaz száraz, nagy lakással bír s a gyermekek jobban táplálkoznak, úgy azok egészségesek maradnak; vagyis ez a nyavalya a szegény emberek betegsége.

(Folytatjuk.)

Köszönetnyilvánítás.
Mindazon rokonoknak, ismerősöknek és kereskedő uraknak, akik hirtelenül elhunyt, felejtethetlen jó férjem

Herczeg Emil
fűszerkereskedő

elhunyt alkalmából részvétnyilvánításukkal, koszoru- és virágadományokkal, valamint a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalomamat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondok hálás köszönetet

Özv. Herczeg Emilné.

Butorozott szobát
keres reggelivel, lehetőleg a város központjában
egyedülálló hölgy.
Cím a kiadóhivatalban. 332

Egy jóforgalmu 2324
vegyeskereskedés
a hozzátartozó lakással, italmérési engedéllyel és trafikál, más vállalkozás miatt
azonnal eladó.
Bővebbet Etvesova (Magyar) u. 1 sz. alatt.

Keresetetik 8 éves, harmadik elemista fiúcska mellé
nevelőnő.
Szerb, német és francia nyelvtudással előnyben. — Lakás és ellátás természetben, fizetés megegyezés szerint.
Cím a kiadóhivatalban. 2301

Orient Bioskop Fern Andra

Csütörtökön, okt. 29-én 5, 7 és 9 órákor
Pénteken, okt. 30-án 5, 7 és 9 órákor

„Az élő babavásár”-ban, Friedrika
Freksa erotikus regénye után,
6 felvonásban.

Pénztárnítás: d. e. 10—1/2-ig, d. u.
4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon
d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor. JÖN! REGINALD DENNY. JÖN!

**Önálló szerb-horvat-német
levelező,**
ki a magyar nyelvet is bírja s az
összes irodai teendőkben járta,
megfelelő állást keres.
Ajánlatok „ÖNÁLLÓ” jeligére a kiadó-
hivatalba kéretnek. 2300

Egy szépen butorozott,
különbejárattal utcai szoba
azonnalra kiadó.
„BEGA” hirdető és közvetítő, a
főpostával szemben. 2319

Fürdőszoba-
berendezés eladó, mely áll: víz-
tartány, emalírozott, öntött vaskád,
fajence mosdó és hozzávaló szí-
vatlyu, azonkívül egy csillár eladó.
Bővebbet Forrai Büffében, Bégapart
állomásánál.

Écskán egy nagy
Eladó ház
nagy gazdasági
udvar, kotárka és
olajmalommal.
Cím a kiadóhivatalban. 2279

Vendéglősök és kávéosok figyelmébe!

Mielőtt szükségletét fedezné ó- és új szilvóriumban, törköly-
pálinkában, borovicska, konyak-, rum-, likőrökben és finom
szeszben, továbbá fehér és vörös borokban, tegyen nálam egy
próbavásárlást, mert azt legelőnyösebben és legkiválóbb
minőségben csakis

Iván Petrovity bor- és pálinkanagykeres-
kedésében szerezheti be **Velikibecskerek,** Zsitni-trg
(Buzatér). 2316

A t. közönség figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy f. évi november
30-án a Hajduk Veljkova (Mercy) utca 21. sz. alatt egy

fakereskedést

nyitok, ahol állandóan raktáron tartok

Üzifát ölenkint is fölfürészelve, f. szenet, kokszt, stb.

Egyben szives tudomására hozom a t. közönségnek, hogy a
zemuni aszfaltgyár lerakatát ugyanott azon nap megnyitom

A fakereskedés mellett **kavicst, cementet és eternitet, stb.**

Midőn kérem a t. közönséget, hogy úgy mint az aszfaltmunkálatoknál,
bizalmával továbbra is megtisztelni sziveskednék, vagyok tisztelettel

LJUBISA PICHERT. 2260

MAYER JÁNOS bor- és pálinka
nagykereskedése **Velikibecskerek,**
Knez Pavlova-utca 4. (A „Klub”-kávéház mellett.)

Előnyös bevásárlásaim folytán sikerült több vagon bort beszerezni, mely
alkalomból ajánlom most érkezett saját préselésű

uj- és óboraimat,

valamint saját égetésű

törköly- és szilvapálinkámat

az alanti olcsó árban. Az árak nagybani eladásnál 50 literen felül:
Vörös ujbort literenként 5.50 Din Fehér óbor literenként 7.— Din

Óbor „ 6.— „ Ókreator „ 8.50 „
Fehér ujbort „ 6.— „ Ó-rizlingi „ 10.— „

2284 Azonkívül *likőr, rum és cognac* állandóan raktáron.

Ujjonnan berendezett műhelyünkben vállalunk mindennemű

motorjavítást.

Ford-autó és Fordson-traktor tulajdonosok, akik motor-
jaikat cégünknel vásárolták, kedvezményben részesülnek.

Ugyanott kaphatók az összes Ford-autó és Fordson-traktor alkatrészek.

„RATAR” Fordképviselő **Velikibecskerek**
Zsitni trg (Buzatér) 6.

„ZERO” benzinmegtakarító készülék kizárólagos
képviselője.

Meghívó.

A Velikibecskereki Cukorgyár R.-T. f. é. november hó 29-én d. e. 10 órákor

XIV. rendes közgyűlését

tartja meg a cukorgyár beográdi irodahelyiségében (Gračanicska ul. 15) a következő tárgysorozattal:

1. Jegyzőkönyvvezető és két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítése és a szavazatok megszámlálása végett.
2. Az igazgatóság jelentése és az 1924/25. üzletévi mérleg és zárszámadások előterjesztése, valamint határozathozatal a tiszta nyereség hovaforvitása iránt.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az 1924/25. üzletévről.
4. Határozathozatal az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottság működése, a zárszámadások, valamint az indítványozott nyereségfelosztás jóváhagyása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére megadandó felmentvény tárgyában.
5. Esetleges indítványok.

Részvényesek, akik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket az alapszabályok 16. §-a értelmében legkésőbb öt nappal a közgyűlés megtartása előtt, vagyis f. évi november hó 24-ig bezárólag a *Prager Creditbank* fiókjánál, Beograd, Kralja Milana és Szremszka ulica sarok, avagy

- a *cukorgyár pénztáránál* Velikibecskereken,
- a *Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbanknál* Budapest V., Dorottya u. 6., vagy
- a *Lombard, Odier & Cie.* bankháznál Genf, vagy
- a *Zentraleuropäische Länderbanknál* Wien, vagy
- a *Bank für Handel und Industrie,* ehemals Länderbanknál, Prag
letétbe helyezni.

10 részvény egy szavazatra jogosít.

Beograd, 1925. október 18.

**A Velikibecskereki Cukorgyár R.-T.
Igazgatósága Beograd.**

Szezon-
san az ősz
zünk mos
kedvvel é
ményekke
bénító na
tozatlanu
nehezedik
világra.
Az idők
bizony it
fális össz
más vár
kódtafasc
mégsem
viszonyol
hősiesen
mi es tre
jelensége
nagy ére
A váls
kezdeten
latokat:
nyitott
egész so
vasz egy
jósálatok
ki keres
ge, józa
szorgalm
mindig
előretör
S ez n
keresked
junktur
vót tart
kétségtel
Kereske
nak ere
város eg
tésében,
mértékt
nek, mi
turális
sát. Ke
lom int
elemeih
végezne
kulását
adnak
lyek E
suknál
hivatva
Agr
gazdas
minálj
kulása
ges sta
keresk
kája a
ben ta
letek.
agrarc
hunk I
Megdö
resked
mellye
nebb
Az eg
zönség
gathat
kedése
ják k
kat. S
vásár
becsk
reklár
azt a
lását

Nag.
aki
mag
leve
is v
M
a. e